

Nova programació expositiva Can Framis

Carma Casulá
— *Al Natural*

PATRIM'23
— *Bellesa intersticial*

De l'11 de juny al 21 de juliol de 2024

FUNDACIÓ
VILA CASAS

CAN
FRAMIS
BARCELONA

Carma Casulá

— *Al Natural*

L'exposició

Carma Casulá (Barcelona, 1966), guanyadora del **Premi Antoni Vila Casas de Fotografia 2023**, presenta un projecte fotogràfic en què ens convida a recórrer alguns dels Espais Naturals Protegits de l'Estat espanyol, posant especial èmfasi en la seva antropització.

Ens proposa una lectura crítica i alhora poètica, que ens anima a entendre el territori natural no sols com allò que es trepitja sinó com quelcom amb vida pròpia, que s'escolta, que es toca i que se sent.

L'artista visual i fotògrafa proposa una mirada crítica a l'explotació del territori classificat com a protegit, en el qual la societat urbana busca en el paisatge natural, un espai de fugida, desconexió i llibertat. La degradació causada per l'alt volum de visitants en aquests territoris i les estratègies a seguir per evitar-la han sigut les principals fonts d'investigació de Carma Casulá.

Fruit d'aquesta recerca neix la sèrie "Al Natural" i la subsèrie "Al Natural_PRS", sobre el Parque Regional Sureste de la Comunitat de Madrid, de les quals podrem veure una part en aquesta exposició.

A partir de l'exploració d'alguns Espais Naturals Protegits, l'artista ha configurat una sèrie d'imatges on l'impacte del turisme, les intervencions humanes o les polítiques d'ús del sòl esdevenen protagonistes. La principal atracció del turisme de natura són els Espais Naturals Protegits: llocs que pertanyen a l'imaginari col·lectiu i són patrimoni comú. En conseqüència, aquests espais pateixen un excés de visitants que generen efectes com: la implantació d'infraestructures de suport, les senyalitzacions, les passarel·les, les àrees recreatives, els miradors, els aparcaments o, fins i tot, les botigues de records. Tot i que no totes les àrees protegides són o han estat territoris d'excel·lència, si més no d'inici, n'hi ha que, emparades perquè no es degradin més, suposen nous paisatges naturalitzats allunyats de la percepció romàntica de 'naturalesa sublim'.

Jungfrauoch
2010-2021

Obra guanyadora del Premi Antoni Vila Casas de Fotografia 2023

Souvenirs i merchandising ENP
2010-2021

Carma Casulá

— *Al Natural*

Per tot això, la narrativa visual que ens planteja l'artista ens convida a restablir una visió sistèmica on la memòria del territori sigui compartida amb la nostra i on les pràctiques artístiques elaborin nous relats. Tal com diu **Blanca de la Torre**, aquesta exposició no deixa de ser una oportunitat per “pensar-nos des del territori i entendre'l no tan sols com allò que es trepitja sinó com allò que s'escolta, allò que es toca, se sent i s'ensuma. I aquesta olor no és verda. Les arts visuals, al capdavant, poden obrir-nos les orelles, a més dels ulls, a aquells altres colors narratius: també els paisatges expliquen secrets, si parem atenció”.

El projecte artístic i documental “Al Natural” configura un mapa d'aquests espais i la seva antropització i, neix a partir d'un viatge a la Praia das Catedrais, a la costa de Lugo. “Un d'aquells llocs que fri-ses per conèixer entre tanta imatge idíl·lica d'un paisatge magne, de naturalesa abrupta i capriciosa. Solitari. El nostre encontre fou ben diferent, ple de gom a gom i una llarga cua d'accés igualment atapeïda. L'any 2015 se'n restringí la visita prèvia reserva per tal de conjugar el dret a gaudir del monument natural amb la seva protecció com a espai únic”, explica **Carma Casulá**.

En paraules de la historiadora Blanca de la Torre: “El tema principal de la sèrie “Al Natural” és la idea d'Espais Naturals Protegits (ENP), per a la qual hauríem de remuntar-nos als orígens recreatius del concepte en el segle XIX, amb el cas de Yellowstone, el primer reconegut com a tal l'any 1972 –tot i que, en realitat, la primera àrea natural protegida dels Estats Units, el 1864, per iniciativa d'Abraham Lincoln va ser Yosemite. El verd d'aquests grans espais naturals, suposadament intactes, forma part dels mites fundacional de la nació, rere els quals s'amaga, com assenyala l'historiador Ramachandra Guha, que els dos exemples anteriors havien estat prèviament buidats dels seus ocupants indis, la qual cosa revela un escenari de diversos colors. A Espanya, això no obstant, no serà fins a l'any 1918 que la vall d'Ordesa, als Pirineus, i la muntanya de Covadonga, als Picos de Europa, assoliran la categoria de parc nacional, i obriren la capsa de Pandora d'un dels pilars sobre els quals rau l'economia del nostre país: el turisme, focus d'anàlisi de les recerques de Casulá”.

Praia des Catedrais
2010-2021

Ordesa
2010-2021

Carma Casulá

— *Al Natural*

La conservació dels espais naturals en revalua l'entorn, enforteix el sentiment d'identitat, ajuda a la protecció del patrimoni i a la fixació de la població alhora que frena el despoblament. Són el motor socioeconòmic de les poblacions inscrites o en la seva àrea d'influència. Aquesta focalització vers el turisme com a salvació porta al tipisme o als 'pobles marca' que llueixen gairebé totes les comarques.

Aquest viatge pels paisatges més rellevants l'ha dut al **PRS / Parque Regional del Sureste de la Comunitat de Madrid** (1994), que s'estén entorn dels cursos baixos dels rius Manzanares i Jarama. És un exemple clar del fet que no totes les àrees protegides són o han estat territoris d'excel·lència. Força transformat, engloba prop de 210 graveres, un seguit de boques perforades a la terra i cúmuls de runams que alimenten la voraç especulació urbanística.

A la sèrie "Al Natural_PRS", l'artista posa l'accent en les empremtes de les dinàmiques socioeconòmiques de les urbs de les quals depenen, perquè són focus que funcionen com a nuclis instrumentals. En determinats casos, l'artista para més atenció als vestigis d'aquelles infraestructures, a l'arqueologia subjacent d'aquelles àrees, reconvertides ara en urbanitzacions suburbials, polígons industrials, zones d'oci o àrees de monocultius en mans de multinacionals.

A partir d'aquestes premisses, explica Blanca de la Torre: "Casulá va iniciar els seus recorreguts pel Parque Regional Sureste de la Comunitat de Madrid, on va analitzar casos com ara el del riu Jarama, que sembla dibuixar un mapa on conviuen conreus transgènics amb conreus mecanitzats, zones d'extracció d'àrids, graveres inundades. Davant d'aquesta mena de pràctiques de colonització corporativa, l'artista reivindica les iniciatives familiars i petites economies d'agricultors independents".

"Allà vaig engegar el meu projecte "Monsanto no es santo de mi devoción", que configura un Banc de Memòria d'Agricultors sobre el cultiu tradicional i la cultura familiar de la terra. Un apropament a les iniciatives de recol·lecció de llavors d'autoproducció, orígens i experiències derivades que es concentren en envasos que contenen el bo i millor i un bé a preservar. La llavor com a relat i com a eina política", apunta l'artista.

La Línea del Jarama
2012-2017

Carma Casulá

— *Al Natural*

Carma Casulá

Nascuda a Barcelona (1966) i amb campament base a Madrid, és artista interdisciplinària i fotògrafa *freelance* doctorada en Belles Arts per la Universidad Complutense de Madrid, amb estudis superiors de Fotografia a l'Istituto Europeo di Design (IED) a Milà. Després es trasllada a Nova York per ampliar-los a l'International Center of Photography (ICP). A la seva activitat artística i professional amb obres d'autor, hi afegeix la investigadora en equips interdisciplinaris R+D+i sobre Art, Ecologia i Empatia, i la docència universitària sobre Fotografia i Paisatge.

Compagina els seus projectes artístics enfocats en l'antropització del territori i el medi ambient amb d'altres més documentals. Participa en diversos projectes culturals amb fotografia i instal·lació, i exposa a: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (MNCARS), Fundación Canal, artista convidada PHotoEspaña, Casa Encendida, Casa Árabe, Círculo de Bellas Artes (CBA), Real Academia de Bellas Artes, Madrid; Fundació "la Caixa" i Fundació Vila Casas, Barcelona; Museo de Arte Contemporáneo de Castilla y León (MUSAC), Lleó; Centro de Arte y Naturaleza de Huesca - Fundación Beulas (CDAN), Osca Centro Galego de Arte Contemporánea (CGAC), Santiago de Compostel·la; Centro Arte La Regenta, Las Palmas Gran Canaria; FotoNoviembre, Tenerife; Institut Valencià d'Art Modern (IVAM), València, entre altres. En l'àmbit internacional: Instituto Cervantes de Moscou i París; Museum für Photographie, Braunschweig; Art Nordic Photography i Round Tower, Copenhaguen; Galleria d'Arte Moderna, Bergamo; Festival Sonsbeek, Arnhem; Centre de la Photographie Genève, Ginebra; Museo Nacional de Costa Rica, San José; Corcoran Gallery of Art, Washington; Bienal de Ecuador, Quito; Centres Culturals d'Espanya AECID de Lima, San José, San Salvador, Montevideo; Yaku Parque Museo del Agua, Quito, entre altres.

Ha publicat els llibres *Tabarkinas*, autoeditat amb el suport de Casa Mediterráneo i Instituto Cervantes de Tunísia; *Peter*, Ed. RM, Barcelona; i *El Eo*, col·lecció Lo Mínimo, Ed. Mestizo, Ceutí.

Ha dut a terme projectes a través de Beca FotoPres de Fundació "la Caixa", Beca Artes Plásticas/Colegio de España a París, Ayudas Promoción Arte Contemporáneo Español/Ministerio Cultura, Beca Arteleku o Beca Proyectos Factoría Cultural. Ha estat inclosa en el *Diccionario de Fotógrafos Españoles. Del siglo XIX al XXI* editat per La Fábrica i AC/E Acción Cultural Española.

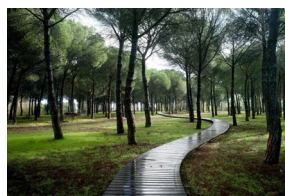

Obres en exposició

Jungfrauoch
2010-2021

Fotografia en color impressió directa sobre Dibond amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Rocina
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Praia des Catedrais
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Batuecas
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

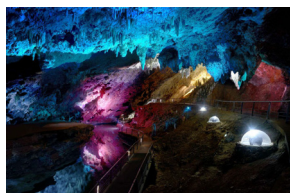
Daimiel
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta 83 x 123 cm

Montserrat
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

El Soplao
2010-2021

Fotografia en color impressió directa sobre Dibond amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Sierra Nevada
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Obres en exposició

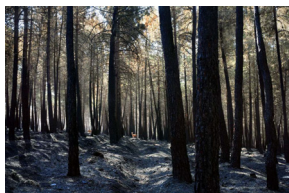
Ordesa
2010-2021

Fotografia en color impressió directa sobre Dibond amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Genoveses
2010-2021

Fotografia en color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

Cogolludo
2010-2021

Fotografia color encapsulada i muntada sobre suport d'alumini amb motlle de fusta
83 x 123 cm

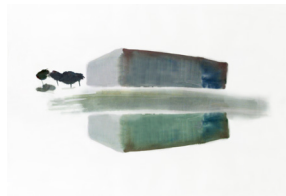
Salinas
2015

Fotografia en color adherida a metacrilat muntat en caixa petaca d'aquarel·les
8 x 6 cm

Nave
2012-2017

Fotografia en color impressió directa sobre Dibond amb motlle de fusta
57 x 84 cm

Sense títol
2012-2017

Fotografia en color impressió directa sobre Dibond amb motlle de fusta
57 x 84 cm

Campo de Olivos
2012-2017

Fotografia en color impressió directa sobre Dibond amb motlle de fusta
57 x 84 cm

PRS
2017

Tècnica mixta (terra i llavors amb reg per degoteig)
130 x 180 x 25 cm (en dues peces)

Obres en exposició

La Línea del Jarama
2012-2017
Fotografia en color Google
Earth tractada i afegida a
metacrilat mate siliconat
sobre alumini
34 x 300 cm (en tres
peces)

*Souvenirs i merchandising
ENP*
2010-2021

*Souvenirs i merchandising
ENP*
2010-2021

*Souvenirs i merchandising
ENP*
2010-2021

*Souvenirs i merchandising
ENP*
2010-2021

*Souvenirs i merchandising
ENP*
2010-2021

PATRIM'23

— *Bellesa intersticial*

L'exposició

Patrim és una selecció de les millors obres artístiques de l'alumnat del darrer any de carrera de la Facultat de Belles Arts que es realitza des de fa de més de tres dècades i que han estat adquirides per formar part de la Col·lecció de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, la qual aposta any rere any per conferir suport al seu alumnat i a la creació emergent.

Per la seva banda, la col·laboració de la Facultat de Belles Arts amb la Fundació Vila Casas fa possible que cada any el museu Can Framis aculli aquesta selecció de les obres adquirides, tot facilitant un apropament de l'alumnat als circuits expositius professionals i a la ciutadania en general.

El jurat d'aquesta edició ha estat format per: **Pili Mateu Bretos**, vicerectora de Patrimoni i Activitats Culturals; **Ramón Dilla Martí**, vicerector de Patrimoni i Activitats Culturals; **Natàlia Castañeda Arbelaez** del departament d'Arts i Conservació-Restauració; **Diego Marchante Hueso** del departament d'Arts Visuals i Disseny, **Natàlia Chocarro Bosom** de la Fundació Vila Casas, **Quico Peinado Palomero**, programador i gestor d'art contemporani i **Ana Urroz Osés**, vicedegana de Cultura i Estudiants.

Enguany, el jurat ha seleccionat les següents obres que es podran veure a l'exposició *Bellesa intersticial* a partir de l'11 de juny:

Gerard Espí Garcia – *Opi de terra*

Ramón Carreira Núñez - *Mamá Estoy Ben (Mamá Estoy Bien)*

M^aIsabel Mata de Vivero - *L'esvaïment i el rastre*

Maria Elisa Gómez Romero - *Re-invençió*

Paula Machota - *El Mal Del Sigle: Una Aproximació Pictòrica a la Contemporaneïtat*

Patrim'23: Bellesa intersticial

Davant de la destrucció, l'impuls creador. Davant del dolor dels altres, la bellesa sanadora que nodreix l'esperit. Davant de la pròpia incertesa sobre el que vindrà, artistes nascudes amb el canvi de segle testimonien el desarrelament espiritual, la falta d'un horitzó creïble.

Des de la comprensió descarnada del temps que habiten, aquests artistes s'agafen a l'impuls creador per enfrontar el dolor i la violència. L'art es configura com eina emancipadora i generosa: creador de planetes habitables, amplificador de protesta, portador de l'exaltació de la vida.

Sense esperar l'avenir, que mai no arriba, i quan arriba és un altre. Agafats a la vida, vivint-la, acompanyats del silenci del paisatge ideal, mental, artificial, inventat. Crear bellesa com embat de vida, gairebé com instint de supervivència. "Collige, virgo, rosa" encara que sigui nascuda entre la runa. Ser artista entre la destrucció i l'impuls de vida.

Ana Urroz Osés, vicedegana de Cultura i Estudiants

PATRIM'23

— *Bellesa intersticial*

Gerard Espí Garcia

Opi de terra

Tres indrets, tres localitzacions allunyades en l'espai i en el temps comparteixen haver acollit greus accidents industrials, han estat escollits a mode de mostrar, doncs no pot existir-ne un recull exhaustiu.

El desaparegut cineasta txec Harum Farocki en el seu film *El foc inextingible*, 1969, anunciava a l'espectador que no mostraria les conseqüències del Napalm sobre les víctimes, per què els espectadors tancarien els ulls, tancarien les seves ments en sentir-se ferits, i no voldrien saber-ne res més. Creia millor mostrar-ne les causes en la seva fabricació.

Vivim les conseqüències d'haver cercat, extret, i consumit milions de tones d'hidrocarburs cremant-les, en un foc continuat irracionalment, però ho hem fet encesos per la ciència, la tecnologia... i la cobdícia infinita.

Així hem omplert el planeta de craters: proves atòmiques, guerres, explosions, mines, forats, desforestació criminal, accidents de tot tipus, plàstics, abocadors, i no podem dir que no ho sabíem, que no ho veiem. Que no estava passant.

Hem tancat els ulls a les causes i ara ens sobten les conseqüències.

Il·lustració 34 Detall de *Opi de Terra*. Gerard Espí, 2023.

Ramón Carreira Núñez

Mamá Estoy Ben (Mamá Estoy Bien)

Quan te'n vols adonar, han passat 25 anys de la teva vida, el temps corre cada cop més ràpid i els records es van acumulant al teu cap. Normalment vivim les nostres vides ancorats al passat i imaginant-nos el futur, però poques vegades vivim en el present. Aquest diari fotogràfic pretén donar valor a l'ara, a la joventut i als records, explorant la idea de viure el moment i gaudir de la vida al màxim, en línia amb el famós lema *Carpe Diem* i la noció que el temps passa ràpidament, coneguda com a *Tempus Fugit*. L'enfocament principal del projecte se centra en l'hedonisme, una filosofia que promou la cerca de plaer i la satisfacció dels desitjos personals basant-se en l'absència de dolor i patiment.

A través d'aquestes 50 fotografies analògiques, l'autor explora la seva pròpia identitat i mostra com ell mateix, els seus amics, i la comunitat queer on està submergit, gaudeixen de la seva joventut en la seva màxima expressió, buscant experiències que els donin plaer i satisfacció, tant a nivell individual com col·lectiu, fent de la seva vida una obra d'art i plantejant l'eterna pregunta: La vida imita l'art o l'art imita la vida?

Il·lustració 37 Pàgines de *Mamá Estoy Ben*. Ramón Carreira, 2023.

PATRIM'23

— *Bellesa intersticial*

Maria Isabel Mata de Vivero

L'esvaïment i el rastre

L'esvaïment i el rastre parteix de la necessitat de crear un espai paisatgístic interior. La recerca de conceptes com el silenci i la contemplació i la voluntat de trobar en l'extensió de la línia una possibilitat poètica en la formalització de l'espai i el paisatge, és el punt de partida d'aquest projecte. Els paisatges treballats provenen d'altres acostaments previs que han estat model i inspiració pel projecte final. Fent ús de tècniques fotogràfiques analògiques i sense càmera, com el luminograma i el quimigrama, el projecte s'ha formalitzat com a obres, que tot i ser peces úniques, funcionen i es complementen en sèrie convidant a una reflexió interior al voltant dels records, l'imaginari o els estereotips paisatgístics.

L'evolució del projecte cap a una simplificació progressiva s'evidencia, doncs, amb aquest plantejament entorn de la línia. La línia com a motor primari, generadora d'una veu íntima i constitutiva, la línia, també com a potència creadora d'un possible imaginari paisatgístic. La línia es presenta com a límit, com a horitzó, a vegades diluïda i etèria, que desorienta, altres és conscient i aclaparadora.

Il·lustració 41 Exposició de L'esvaïment i el rastre. Maribel Mata, 2023.

Maria Elisa Gómez Romero

Re-invençió

El presente proyecto, basado principalmente en la investigación de archivo, propone una relectura del proceso colonial a través de los relatos generados en los primeros años de la conquista por sus protagonistas, o más bien, aquellos con el poder de escribir la Historia: exploradores, conquistadores y misioneros que dejaron registro de sus experiencias y su percepción del Nuevo Mundo y sus habitantes. A través del estudio de crónicas, diarios de viaje e ilustraciones de la época colonial busco entender mejor el proceso de descubrimiento, conquista y colonización del continente americano: desentrañar la construcción y perpetuación del "Otro Colonial"; así como analizar la influencia de las representaciones coloniales en la construcción de estereotipos, categorías e identidades jerarquizadas que se sostienen hasta el día de hoy. ¿Cuáles son los discursos que persisten en nuestro imaginario a través de los tiempos? ¿De dónde vienen, quién los relata, para qué y para quién? ¿Cómo podemos cuestionar y subvertir las narrativas que construyen nuestra realidad? ¿De qué manera nos atraviesan los relatos a partir de los cuales se ha escrito la Historia?

Maria Elisa Gómez, 2023.

PATRIM'23

— *Bellesa intersticial*

¿Cómo puedo yo, como artista, como mujer, como migrante, poner en evidencia o cuestionar estas narrativas desde mi propio hacer? A través de la lectura de documentos históricos y autorxs decoloniales busco entender mejor ciertos procesos históricos que inevitablemente me atraviesan. Encontrar maneras de convertir mis hallazgos en objetos sensibles que no solo hablen de mi propia condición como persona migrante arraigada en España; sino que de alguna manera, y desde mi lugar como artista, pongan en evidencia y cuestionen ciertos sucesos históricos y discursos hegemónicos que continúan construyendo nuestra visión del mundo y de las personas que lo habitan. Objetos de carácter especulativo que hablen desde mi propia subjetividad y que no se reduzcan a reproducir o perpetuar discursos sino que puedan subvertirlos de alguna manera para crear una nueva ficción, a la que he optado por llamar sincretismo migrante decolonial. Las obras incluidas en esta exposición tienen la intención de funcionar como semillas; más que el resultado final de un proceso artístico o académico, son propuestas o posibilidades para la continuación del mismo.

Paula Machota

El Mal Del Sigle: Una Aproximació Pictòrica a la Contemporaneïtat

Aquest projecte de fi de grau parteix de la recerca sobre un tòpic literari, Mal du siècle (el mal del segle). Que tractava sobre la crisi radical de creences i valors que va commoure a la consciència europea en la fi del segle XIX: un sentiment profund de disgust, la nostàlgia del natural, el rebuig a la decadència i el cansament que acompanyava una població cada vegada més individualista i allunyada dels seus orígens. Per diversos fenòmens actuals ens trobem en un aspecte similar que, en el segle XIX, com pot ser: el canvi climàtic, l'encadenació de guerres, pandèmies, massificacions i individualisme causat pel sistema capitalista. Presento aquesta idea amb el propòsit d'establir una connexió entre la falta de creences i valors en el passat i la seva representació en la situació actual, que guarda una notable similitud. Per aconseguir-ho, em valc de la meua pròpia imaginació i d'elements extrets de la perifèria de Barcelona i de les meves vivències personals en aquesta. Alguns exemples d'aquests elements podrien ser les relacions femenines i la infància.

El conjunt pictòric inclou, set pintures d'oli sobre tela d'un format en vuitanta paisatges de gran format. Aquestes realitzades amb tècniques mixtes, en les quals s'inclou parts en esprai, en acrílic i carbonet, però tots acabats majoritàriament com a pintures a l'oli.

Il·lustració 58 Parte de la serie El Mal del Siglo. Paula Machota, 2023.

Per a més informació podeu contactar amb el departament de premsa:

Neus Pérez
nperez@fundaciovilacasas.com
T. 93 481 79 85
M. 616.997.941

Descàrrega d'imatges via web: www.fundaciovilacasas.com/ca/documents-premsa

Usuari: premsa
Contrasenya: premsa2024

FUNDACIÓ VILA CASAS

www.fundaciovilacasas.com

ESPAIS
VoLART
BARCELONA

Espais Volart

Ausiàs Marc, 20-22
08010 Barcelona
+34 93 481 79 85
volart@fundaciovilacasas.com

CAN
FRAMIS
BARCELONA

Museu Can Framis

Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
+34 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

CAN
MARIO
PALAFRUGELL

Museu Can Mario

Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
+34 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

Museu Palau Solterra

Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
+34 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com